

Didactische en letterkundige analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	Het boek bevat ruim 300 pagina's en is daarmee voor een N2-lezer best dik. Het verhaal begint spannend met een razzia, waardoor lezers direct in het verhaal zitten. Hierdoor zullen ook N2-lezers bereid zijn het boek te proberen. Lezers op N3 en N3+ zullen het wellicht interessant vinden dat het boek voor volwassenen is geschreven.
	Uitgave	Het boek is een volwassenenroman en de vormgeving (omslag, flaptekst) heeft dan ook een volwassen uitstraling. Voor N2-lezers kan dat een belemmering vormen, lezers op N3 en 3+ zullen dat waarschijnlijk wel interessant vinden. De bladzijden bevatten vrij veel wit en de hoofdstukken zijn kort, waardoor lezers het gevoel zullen krijgen dat het boek snel leest. Dit zal vooral door N2-lezers op prijs gesteld worden.
	Interesses	Bij veel lezers zal het thema, de Tweede Wereldoorlog en de verwerking daarvan, in de smaak vallen. Dit thema wordt mooi uitgewerkt in de persoonlijke geschiedenis van een joods meisje in Frankrijk. Door de dramatische gebeurtenissen in zowel het heden als het verleden en de vrouwelijke hoofdpersonen is het boek vooral geschikt voor (iets oudere) meisjes.
	Algemene kennis	Dit boek doet een groot beroep op historische kennis over de Tweede Wereldoorlog. Als lezer moet je weten wat er toen in Europa gebeurd is (Holocaust) en wie daarvoor verantwoordelijk waren (nazi's en collaborateurs). Het is handig (maar niet noodzakelijk) als lezers ook iets weten over de specifieke situatie in Frankrijk in die jaren (regering-Vichy), maar dit is geen vereiste. In dit verhaal komen daarnaast enkele aspecten van het jodendom aan de orde (het Jiddisch, Joodse rituelen). Niet alle lezers op N2 en N3 zullen over deze kennis beschikken, maar deze is ook niet noodzakelijk om het verhaal te begrijpen.
	Specifieke literaire kennis	Het is een voordeel als lezers op N2 weten dat het perspectief in een boek kan wisselen en dat er soms meerdere verhaallijnen in een boek voorkomen.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Dit is een volwassenenroman en dat is te zien aan het vocabulaire, dat voor jongeren best pittig is. N2- en N3-lezers zullen moeite hebben met woorden en uitdrukkingen als 'archetypisch', 'promiscue' en 'doos van Pandora'. Maar aangezien het boek verder modern en alledaags taalgebruik bevat, kunnen ze het boek desondanks prima lezen. Voor N2 is het een uitdaging zich niet door het vocabulaire te laten belemmeren.
	Zinsconstructies	De zinnen zijn best lang en bevatten vaak meerdere bijzinnen. Toch zijn de zinnen niet moeilijk en goed te doen voor lezers vanaf N2.

	Stijl	In dit boek komen veel ruimte- en karakterbeschrijvingen voor, waardoor een bepaalde sfeer wordt opgeroepen. Het boek is erg expliciet: bijna alle emoties en gedachten van de hoofdpersonen worden letterlijk benoemd in het verhaal. Hierdoor krijgen lezers nauwelijks kans zelf invulling te geven aan gebeurtenissen. Voor lezers op N3 en 3+ is de stijl weinig uitdagend; N2-lezers zullen het grote aantal dialogen waarderen.
Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	Dit boek heeft twee hoofdpersonen: de 10-jarige Sarah die in 1942 wordt opgepakt en de 45-jarige Julia die zestig jaar later op Sarahs verhaal stuit. Vanwege haar leeftijd staat Julia het verst van de jongeren af. Lezers zullen zich moeilijk met haar en haar problemen (moeizaam huwelijk, wel/geen abortus) kunnen identificeren. Met name de N2-lezers geven in dit boek de voorkeur aan de verhaallijn over de jongere personages, wiens leefwereld dichterbij de eigen leefwereld ligt.
	Aantal karakters	In dit boek komen veel verschillende personages voor, die door hun Franse namen voor N2- en N3-lezers wellicht niet altijd makkelijk van elkaar te onderscheiden zijn. Wel is er een duidelijk onderscheid tussen hoofd- en bijfiguren: alle personages staan in dienst van de verhalen van de twee hoofdpersonen, Sarah en Julia, en hebben allemaal een duidelijke rol in het verhaal (vader, moeder, echtgenoot, dochter, vriendin etc.).
	Ontwikkeling van en verhouding tussen karakters	De verhoudingen tussen de personages en de veranderingen daarin worden expliciet beschreven: Sarah en Julia verwoorden steeds letterlijk hoe zij zich tot hun (schoon)ouders en echtgenoot verhouden. Beiden maken een ontwikkeling door, die voor lezers op N3 goed te volgen zijn. Sarah heeft ook op hogere leeftijd veel moeite met de gebeurtenissen in de oorlog. Julia, aangezet door het verhaal van Sarah, neemt de regie over haar eigen leven meer in handen.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	Vooraf in de verhaallijn over Sarah volgen de dramatische gebeurtenissen elkaar snel op. Lezers zullen worden meegesleept in haar verhaal en willen weten of het goed afloopt met haar broertje. Deze verhaallijn zullen de meeste jongeren het interessantst vinden en maakt het boek ook geschikt voor N2. Ook Julia's verhaal bevat genoeg gedetailleerde, dramatische informatie over de grote Parijse razzia in 1942 om interessant te zijn voor lezers op N3 en N3+ die hun kennis van de wereld willen vergroten. Vooral de morele kwesties (kun je wonen in een appartement waarvan je weet dat Joden daar tijdens de oorlog zijn opgepakt? Moet je het verleden laten rusten of niet?) maken het verhaal voor N3 en N3+ interessant. Verder zullen Julia's persoonlijke dilemma's vooral oudere meisjes aanspreken: zal haar huwelijk standhouden en zal ze de baby houden?
	Chronologie	Tussen de twee verhaallijnen zit een tijdsspanne van zestig jaar, wat duidelijk wordt aangegeven door een datumaanduiding boven de eerste twee hoofdstukken. Daarbinnen verlopen allebei de verhaallijnen chronologisch op een enkele terugblik na, die dan duidelijk wordt gemarkeerd. Daardoor vormt de chronologie geen probleem voor lezers vanaf N2.
	Verhaallijn(en)	Dit boek bevat twee verhaallijnen die duidelijk worden gemarkeerd door een ander lettertype. Al snel wordt duidelijk wat het verband is tussen de twee verhaallijnen en daardoor zijn ze voor lezers vanaf N2 goed te volgen en met elkaar te verbinden. Beginnende lezers op N2

		kunnen de twee verschillende verhaallijnen nog wel verwarrend vinden.
	Perspectief	De twee verhalen zijn vanuit een verschillend perspectief geschreven. Het verhaal van Sarah is geschreven vanuit een personaal perspectief; de verhaallijn over Julia is geschreven vanuit een ik-perspectief. Lezers vanaf niveau 2 zijn bekend met deze twee perspectieven en omdat beide perspectieven betrouwbaar zijn, leveren de vertelstandpunten geen problemen op.
	Betekenis	N2-lezers zullen dit boek vooral lezen als een zielig, meeslepend verhaal over een joods meisje in en na de oorlog. Daarnaast zullen sommigen van hen het interessant vinden dat Sarah later de keuze maakt haar verleden verborgen te houden. Ook voor N3-lezers is dit thema geheimhouding (de Fransen spreken niet over Vel d'Hiv; de helft van de familie Tézac weet niet van het dode jongetje in de kast), interessant. Verder zullen N3-lezers nadenken over de morele kwesties die dit boek oproept (in hoeverre moeten mensen de geschiedenis van hun eigen omgeving kennen? Hoeveel moet je doen om een ander te redden?). Lezers op N3+ zullen het interessant vinden verbanden te leggen tussen het boek en de Nederlandse oorlogsgeschiedenis.